Printed Pages – 4

K-440

Shastri (Part-II) Examination, 2022

वैकल्पिक 'क' वर्गीय

Paper - IV

(साहित्य विषये)

Time Allowed : Three Hours

Maximum Marks : 100

Minimum Pass Marks : 33

सूचना : सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

Q. 1. अधस्तनेषु श्लोकेषु त्रयो व्याख्येयाः – **30**

(क) "तस्य तापन भिया तपनः स्वं –

तावदेव समकोचयदर्चिः।

यावदेव दिवसेन शशीव –

द्रागतप्यत न तन्महसैव।।

(ख) अम्बां प्रणत्योपनतानताङ्गी –

नलेन भैमी पथि योगमाय।

स भ्रान्तिभैमीषु न तां व्यविक्त –

सा तं च नादृश्यतया ददर्श।।

(ग) नाकलोकभिषजोःसुषमा या –

पुष्पचापमपिचुम्बतिसैव।

वेद्मि तादृगभिषज्यदसौत –

द्वादसंक्रमितवैद्यक विद्यः।।

(घ) जनैर्विदग्धैर्भवनैश्च मुग्धैः –

पदेपदे विस्मय कल्पवल्लीम्।

तां गाहमानाऽस्य चिरं नलस्य –

दृष्टिर्ययौराजकुलातिथित्वम्।।

(ङ) तरङ्गिणी भूमिभृतः प्रभूता –

जानामिशृङ्गाररसस्य सेयम्।

लावण्यपूरोऽजनि यौवनेन –

यस्यां तथोच्चैः स्तनता घनेन।।

(च) पौष्यं धनुः किं मदनस्य दाहे –

श्यामीभवत् केसरशेषमासीत्।

व्यधाद्निधेशस्तदपि क्रुधा किं –

भैमीभुवौ येन विधिर्व्यधन्त।।

Q. 2. नैषधीयचरितषष्ठसर्गस्य सारांशो लेख्यः। **20**

अथवा

"उदिते नैषधे काव्ये क्व माघः क्व च भारविः"– इति समीक्ष्यताम्।

Q. 3. (क) सभेदं विभावलक्षणं विलेख्यम्। **15**

अथवा

साहित्यदर्पणानुसारं सोदाहरणं मुग्धानायिकालक्षणं लिखन्तु।

(ख) साहित्यदर्पणोक्तं नायिकाभेदानुल्लिखन्तु। **15**

अथवा

"शोभा" इत्यस्य लक्षणं विलिख्योदाहरणीयम्।

(ग) अर्थान्तरसङ्क्रमितवाच्यध्वनेरुदाहरणं विलेख्यम् – व्याख्यायताम्– **10**

अथवा

"शब्दार्थोभयशक्त्युत्थे व्यङ्ग्येऽनुस्वानसन्निभे।
ध्वनिर्लक्ष्यक्रमव्यङ्ग्यस्त्रिविधः कथितोबुधैः।।"

(घ) व्यञ्जनावृत्तेः स्वरूपं साहित्यदर्पणमनुसृत्य विलेखनीयम्। **10**

अथवा

"यच्च केचिदाहुः – सोऽमिषोरिव दीर्घदीर्घतरोऽभिधाव्यापारः" इति विवेचनीयम्।